

Надання громадянам України правової допомоги у витребуванні з інших країн документів про реєстрацію актів цивільного стану.

Головні територіальні управління юстиції у місті Києві та областях як учасники міжнародно-правових відносин можуть надавати правову допомогу у витребуванні документів соціально-правового характеру (документів про народження, шлюб, розірвання шлюбу, зміну імені та смерть) з інших країн. Органи юстиції України можуть зноситися з органами юстиції інших країн, за умов наявності договірної правової бази, безпосередньо а, в окремих випадках, за посередництвом своїх центральних органів. В Україні таким органом, що реалізує державну правову політику, є Міністерство юстиції України .

Багатосторонніми міжнародними договорами України у сфері міжнародно-правового співробітництва є: Конвенція про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах (м. Мінськ), підписана 22.01.1993; Протокол до Конвенції про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах (м. Москва), підписаний 28.03.1997. У відносинах з Російською Федерацією, Республіками Білорусь, Таджикистан, Казахстан, Молдова, Вірменія Україна застосовує Протокол до Конвенції, у відносинах з Азербайджанською Республікою, Грузією, Республікою Узбекистан, Туркменістан, Киргизькою Республікою -Конвенцію.

Виключно з наступними країнами Україна має двосторонні договори про правову допомогу у цивільних та сімейних справах:

- Договір між Україною і Китайською Народною Республікою про правову допомогу у цивільних та кримінальних справах, підписаний 31.10.1992;
- Договір між Україною і Республікою Польща про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах, підписаний 24.05.1993;
- Договір між Україною і Литовською Республікою про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах, підписаний 07.07.1993;
- Договір між Україною і Республікою Молдова про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах, підписаний 13.12.1993;
- Договір між Україною і Естонською Республікою про правову допомогу та правові відносини у цивільних та кримінальних справах, підписаний 15.02.1995;
- Договір між Україною і Латвійською Республікою про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах, підписаний 23.05.1995;
- Договір між Україною і Монголією про правову допомогу у цивільних та кримінальних справах, підписаний 27.06.1995;
- Договір між Україною та Соціалістичною Республікою В'єтнам про правову допомогу і правові відносини у цивільних та кримінальних справах, підписаний 06.04.2000;
- Договір між Україною та Республікою Македонія про правову допомогу в цивільних справах, підписаний 10.04.2000;
- Угода між Україною та Турецькою Республікою про правову допомогу та співробітництво у цивільних справах, підписана 23.11.2000;

- Договір між Україною і Чеською Республікою про правову допомогу і правові відносини у цивільних справах, підписаний 28.05.2001
- Договір між Україною та Угорською Республікою про правову допомогу в цивільних справах, підписаний 02.08.2001;
- Договір між Україною і Румунією про правову допомогу та правові відносини в цивільних справах, підписаний 30.01.2002;
- Угода між Україною та Грецькою Республікою про правову допомогу в цивільних справах, підписаний 02.07.2002;
- Договір між Україною і Республікою Куба про правові відносини та правову допомогу в цивільних і кримінальних справах, підписаний 27.03.2003;
- Договір між Україною та Корейською Народно-Демократичною Республікою про правову допомогу в цивільних та кримінальних справах, підписаний 13.10.2003;
- Договір між Україною та Ісламською Республікою Іран про правові відносини та правову допомогу у цивільних і кримінальних справах, підписаний 11.05.2004;
- Договір між Україною та Республікою Болгарія про правову допомогу в цивільних справах, підписаний 21.05.2004;
- Угода між Україною та Республікою Кіпр про правову допомогу в цивільних справах, підписаний 06.09.2004;
- Договір між Україною та Сирійською Арабською Республікою про правові відносини і взаємну правову допомогу в цивільних і кримінальних справах, підписаний 09.10.2008.

Варто зазначити, що не зважаючи на наявність у Договору між Україною і Республікою Молдова про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах, підписаного 13.12.1993, для надання правової допомоги у витребуванні документів про державну реєстрацію актів цивільного стану органи юстиції використовують Протокол до Конвенції про правову допомогу та правові відносини від 28.03.1997. А Договір з Республікою Молдова органи юстиції використовують при інформуванні другої Договірної сторони про зареєстровані акти цивільного стану на території України громадян Республіки Молдова.

Договір між Україною і Республікою Куба про правові відносини та правову допомогу в цивільних і кримінальних справах, підписаний 27.03.2003, за повідомленням Посольства України в Республіці Куба, не ратифікований другою Договірною стороною, у зв'язку з чим при направленні прохань про надання правової допомоги необхідно використовувати договір про між Союзом Радянських Соціалістичних Республік та Республікою Куба про правову допомогу у цивільних, сімейних та кримінальних справах, підписаний 28.11.1984.

Куди звернутись за отриманням правової допомоги ?

Для отримання правової допомоги щодо витребування документів про державну реєстрацію актів цивільного стану, необхідно звернутися до районного відділу державної реєстрації актів цивільного стану громадян за місцем свого проживання для складання заяви (анкети) та клопотання щодо витребування документів з-за кордону.

Наказами Головних територіальних управлінь юстиції затверджена вартість

послуги за надання правової допомоги, що включає складення заяв (анкет, прохань), у вирішенні питання щодо повторної видачі свідоцтв та інших документів про державну реєстрацію актів цивільного стану компетентними органами іноземних держав. Враховуючи вказаний факт – складання прохання про надання правової допомоги, заяви/анкети – це платна послуга для громадян. Звільнення від оплати можливе відповідно до вимог Декрету Кабінету Міністрів України «Про державне мито».

Клопотання про надання правової допомоги складаються в день подачі заявником відповідної заяви/анкети та направляються до відділів державної реєстрації актів цивільного стану Управлінь державної реєстрації Головних територіальних управлінь юстиції у місті Києві та областях у строк до 7 календарних днів з моменту прийому заяви/анкети.

Варто зазначити, що державне мито за видачу повторного документу про державну реєстрацію актів цивільного стану, який надійшов з компетентних органів іноземних держав не справляється.

Задля уникнення випадків повернення правової допомоги без виконання, нагадуємо громадянам, при формленні правової допомоги з Грузії, про необхідність вжиття політично коректних назв окремих регіонів Грузії, які тимчасово перебувають під окупацією Російської Федерації, зокрема: Цхинвальський регіон/Південна Осетія, Грузія (вживання термінів «Південна Осетія», «держава Аланія» вважаються некоректними). Абхазія, Грузія (вживання терміну «Абхазія» без зазначення країни «Грузія» вважається некоректним). Разом з тим відповідно до ноти Виконкому СНД № 3-1/829 від 26.06.2018 Агентство з розвитку державних сервісів Міністерства юстиції Грузії уповноважено в рамках Конвенції про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах 1993 року передавати та запитувати інформацію про громадянство, реєстрацію та акти цивільного стану.

Міністерством юстиції України повідомлено перелік відділів ЗАГС, уповноважених в частині надання правової допомоги у витребуванні документів про реєстрацію актів цивільного стану громадянам, які проживають на території Придністровської Молдавської республіки, зокрема: відділ ЗАГС м. Аненій-Ной – м. Тирасполь; відділ ЗАГС м. Криулень – район Дубесар та Григоріополь; відділ ЗАГС м. Резина – район Рибниця; відділ ЗАГС Сенетеука – район Каменка; відділ ЗАГС м. Штефан-Воде – район Слобозія відділ ЗАГС м. Варниця – м. Бендер.

У разі направлення прохань про надання правової допомоги до міста Баку Азербайджанської Республіки обов'язковим є повідомлення громадянами зазначення району міста Баку.

При підготовці клопотань про надання правової допомоги до компетентних органів Російської Федерації з вимогою проставити апостиль громадянам необхідно повідомити назву держави, для якої необхідно проставити апостиль.

Плата за проставлення апостилю не сплачується.

Для отримання консульських актових записів складених Посольствами іноземних держав в СРСР та при воєнних комендатурах з 1978 року по теперішній час, громадянам необхідно звертатися через відділи драц до архівно-інформаційного відділу Управління ЗАГС Москви Російської Федерації, який знаходить за адресою: «пер. Малый Харитоньевский, д. 10, г. Москва, Российская Федерация, 101990». До 1978 року вказані актові записи зберігаються у архівно-інформаційному відділі Головного управління ЗАГС Московської області – «Средний Каретный переулок, д.7, стр.1, г. Москва, Российская Федерация, 127051».

Окремо наголошуємо, що клопотання про надання правової допомоги, які надходять від органів ЗАГС Автономної Республіки Крим Російської Федерації розгляду органами юстиції України не розглядаються.

Звертаємо увагу, що в разі відсутності договірно-правової бази України з країнами, з яких громадяни України бажають витребувати необхідний документ, потрібно використовувати дипломатичний канал. Витребування документів з-за кордону в такому випадку здійснюватиметься через Департамент консульської служби Міністерства закордонних справ України або через представництва Міністерства закордонних справ України на території України, якщо інший порядок витребування документів не передбачений міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Витребування документів з-за кордону здійснюється з урахуванням вимог законодавства тієї іноземної держави, уповноважений орган якої буде його видавати.

Консульський збір за витребування документів стягується у порядку, передбаченому Положенням про консульський збір України, затвердженим наказом Міністерства закордонних справ України від 05 січня 2011 року № 3, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 31 січня 2011 року за № 131/18869 (із змінами).

Ірина ЧЕРНИШЕВА

Головний спеціаліст відділу державної
реєстрації актів цивільного стану
Управління державної реєстрації актів
цивільного стану Головного
територіального управління юстиції у
місті Києві